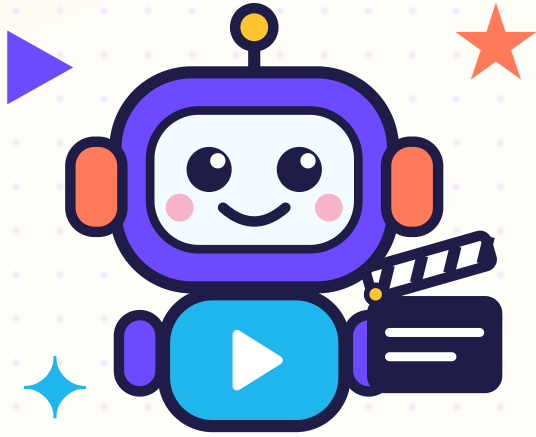

6. SINIF · 2. TEMA · 6. HAFTA

Video Dosyası İçin Kurgu Oluşturma ve Video Dosyası Geliştirme

İzle

Kurgula

Çek

Düzenle

Kazanımlar: BTY.6.2.8 · BTY.6.2.9 · BTY.6.2.10

• DİKKAT ÇEKME

Bir video **neler** yapabilir?

Bir filmin sahnelerini
karışık sırayla izleseydiniz
ne fark ederdingiz?

Bir konuyu anlatmak için
yalnızca 1 dakikanız
olsaydı videoda ne
anlatırdınız?

Bir videoyla toplumu
değıştirebilir misiniz?
Nasıl bir konu seçerdiniz?

Videoya ses, yazı veya
efekt eklemek neden bu
kadar önemli?

İzlediğiniz en sade ama
etkileyici video
hangisiydi? Neden?

İnternette izlediğiniz her
şey gerçek mi?

• GÖRSEL 4 • VIDEO NEDİR? İNFOGRAFİK AFİŞİ

Video nedir, nasıl oluşur?

Video Nedir?

Ses + görüntü + yazının bir araya gelmesiyle oluşan hareketli bir medya türüdür.

Bir olay, bilgi ya da duygu, video aracılığıyla izleyiciye hem görsel hem işitsel olarak aktarılır.

EKRANI OLAN TEKNOLOJİK CİHAZLAR

- Akıllı telefonlar
- Bilgisayarlar
- Kameralar
- Tabletler

GÖRÜNTÜ OLUŞUMU İÇİN 3 TEMEL ADIM

- 1 Kayıt: Kamera ya da telefon gerçek hayattaki görüntüyü alır.
- 2 Dijitalleştirme: Görüntü sayılara dönüştürülerek bilgisayara aktarılır.
- 3 Ekran Yansıtma: Görüntü, ekranlarda pikseller aracılığıyla yeniden oluşturulur.

Video, ses, görüntü ve yazının bir araya gelmesiyle oluşan **hareketli** bir medya türüdür.

Kayıt

Kamera ya da telefon gerçek hayattaki görüntüyü alır.

Dijitalleştirme

Görüntü sayılara dönüştürülüp bilgisayara aktarılır.

Ekran yansıtma

Görüntü ekranda piksellerle yeniden oluşturulur.

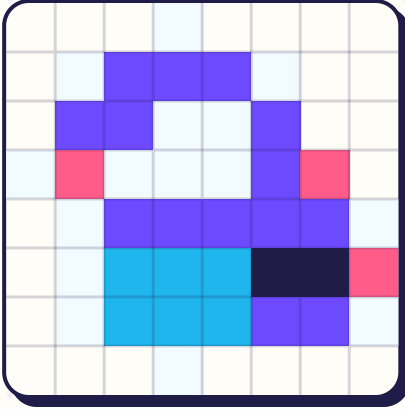

Peki ekrandaki görüntü **neyden oluşur?**

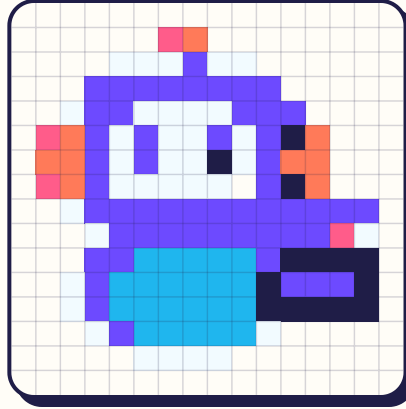
• PİKSEL VE ÇÖZÜNÜRLÜK

Görüntüler piksellerden oluşur

Piksel, resmi oluşturan en küçük birimdir. Ekrandaki her renkli nokta bir pikseldir.

8 x 8
64 piksel

16 x 16
256 piksel

32 x 32
1024 piksel

Çözünürlük arttıkça görüntü daha çok pikselden oluşur ve kalite artar. Ekranın çözünürlüğü artınca pikseller küçülür, nesneler ekranda daha az yer kaplar.

● GÖRSEL 4 VE GÖRSEL 5 • DONANIMLAR

Video için hangi donanımlar?

Kamera
Görüntüyü kaydeder.

Web kamerası
Bilgisayara bağlanır, görüntüyü kaydeder.

Telefon / tablet
Taşınabilir kayıt ve düzenleme yapar.

Mikrofon
Sesi kaydeder.

Ekran kartı
Görüntüyü işleyip ekrana gönderir.

Ekran çıkış portları
Ekranı ya da projeksiyonu bilgisayara bağlar.

1. BÖLÜM • MERT'İN HİKÂYESİ

Fikirden video dosyasına 5 adım

Örnek olay: Mert, teneffüste okul bahçesinde yerlere atılmış plastik şişeleri, kâğıtları ve ambalajları görür. Bu sorunu 5 adımda bir video dosyasına dönüştüreceğiz.

1 Problemi seç

Gerçek hayattan bir sorun seçeriz.

Örneğin: Okul bahçesindeki çöp sorunu

2 Unsurları belirle

Karakter, mekân, olay ve mesajı seçeriz.

Örneğin: Mert, okul bahçesi

3 Senaryo panosu hazırla

4–6 sahneyi çizer, altına açıklama yazarız.

Örneğin: 5 sahnelik pano

4 Canlandır ve çek

Rolleri paylaşır, telefonla kaydederiz.

Örneğin: Mert'i bir arkadaşımız oynar

5 Düzenle, kaydet, değerlendir

Videoyu düzenler, saklar ve ölçütlerle değerlendiririz.

Örneğin: temiz_bahce.mp4

1 Problem

2 Unsurlar

3 Pano

4 Çek

5 Düzenle

BTY.6.2.9

Problemi seç, unsurları belirle

Yeşil beceri problemleri

Okul bahçesindeki çöp sorunu

Mert'in seçimi

İklim krizi

Su israfı

Sıfır atık

Enerji tasarrufu

Geri dönüşümde ailenin rolü

Dijital bağımlılık

Mert'in hikâyesinin unsurları

Karakterler

Mert, Ayşe, Hüseyin
amca, okul müdürü

Mekân

Okul bahçesi

Olay

Sorunu fark eder,
kampanya başlatır,
değişim olur.

Mesaj

“Görmezden gelme,
sen de fark et!”

Görüntü, ses ve yazı

Bahçe görüntüleri, Mert'in kameraya konuşması,
“Temiz Okul, Temiz Bahçe” afişi

1 Problem

2 Unsurlar

3 Pano

4 Çek

5 Düzenle

BTY.6.2.9

Mert'in senaryo panosu

1

Bahçedeki manzara

Mert yerdeki çöpleri görür ve kameraya konuşur.

2

Gözlem ve farkındalık

Hüseyin amca çöpleri toplar.
Mert: "Bu bizim sorumluluğumuz."

3

**TEMİZ OKUL
TEMİZ BAHÇE**

Harekete geçiş

"Temiz Okul, Temiz Bahçe" kampanyası başlar.

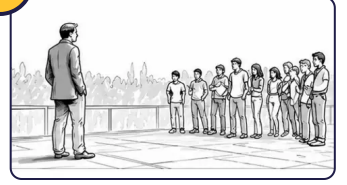
4

Değişim başlıyor

Çöpler azalır; Ayşe de arkadaşlarını uyarır.

5

Mesaj

Mert: "Görmezden gelme, sen de fark et!"

✓ **Bütünlük**

Sahneler sırayla birbirine bağlanıyor: sorun → fark etme → çözüm → mesaj.

✓ **Kullanışlılık**

Kısa ve açık; izleyen kişi "Çöpümü yere atmamalıyım." mesajını alır.

1 Problem

2 Unsurlar

3 Pano

4 Çek

5 Düzenle

BTY.6.2.10

Çek, düzenle, kaydet, değerlendir

Roller:

Senarist

Kameraman

Sunucu

Yönetmen

Kurgu uzmanı

Canlandır ve çek

Senaryoyu canlandırırız; bir arkadaşımız telefon ya da kamerayla kaydeder.

Düzenle

Keser, kırpar; geçiş, efekt, başlık ve jenerik ekleriz.

Adlandır ve sakla

Doğru klasöre kaydeder, yedeğini alırız.

grup_adı_tarih_senaryo_adı.mp4

Örneğin: yesil_grup_12-10-2026_temiz_bahce.mp4

Değerlendir

Videomuzu yapay zekâ ile hazırlanan sürümle de karşılaştırırız.

Geçişler uyumlu mu? · Görüntü ve ses tutarlı mı? · Mesaj açık mı? · İzleyiciyi etkiliyor mu?

2. BÖLÜM · VİDEO DÜZENLEME ARAÇLARI

Hangi duruma hangi araç?

Video düzenleme programı

Bilgisayara kurulur.

Örneğin: **OpenShot** **CapCut**
Movavi Video Editor **Adobe Premiere**
Adobe After Effects

+ Çok özelliği var, internetsiz çalışır.
- Kurulum ister, öğrenmesi zaman alır.

Örneğin: Okul tanıtım filmi
Birçok çekimi birleştirip müzik, başlık ve jenerik ekleriz.

Çevrim içi araç

Tarayıcıda açılır.

+ Kurulum gerekmez, her cihazdan açılır.
- İnternet gerekir, özellikleri sınırlı olabilir.

Örneğin: Kısa duyuru videosu
Evde ya da okulda, kurulum yapmadan hazırlarız.

Yapay zekâ destekli araç

Bazı işleri otomatik yapar.

+ Hızlı ve kolaydır.
- Kontrol bizde değildir; etik riskler vardır.

Örneğin: Altyazılı bilgilendirme videosu
Konuşmalar otomatik altyazıya dönüşür; hataları biz düzeltiriz.

Ortak yönleri:

Zaman çizelgesi

Kesme

Geçiş

Yazı ekleme

Seçerken sor:

Kolay mı?

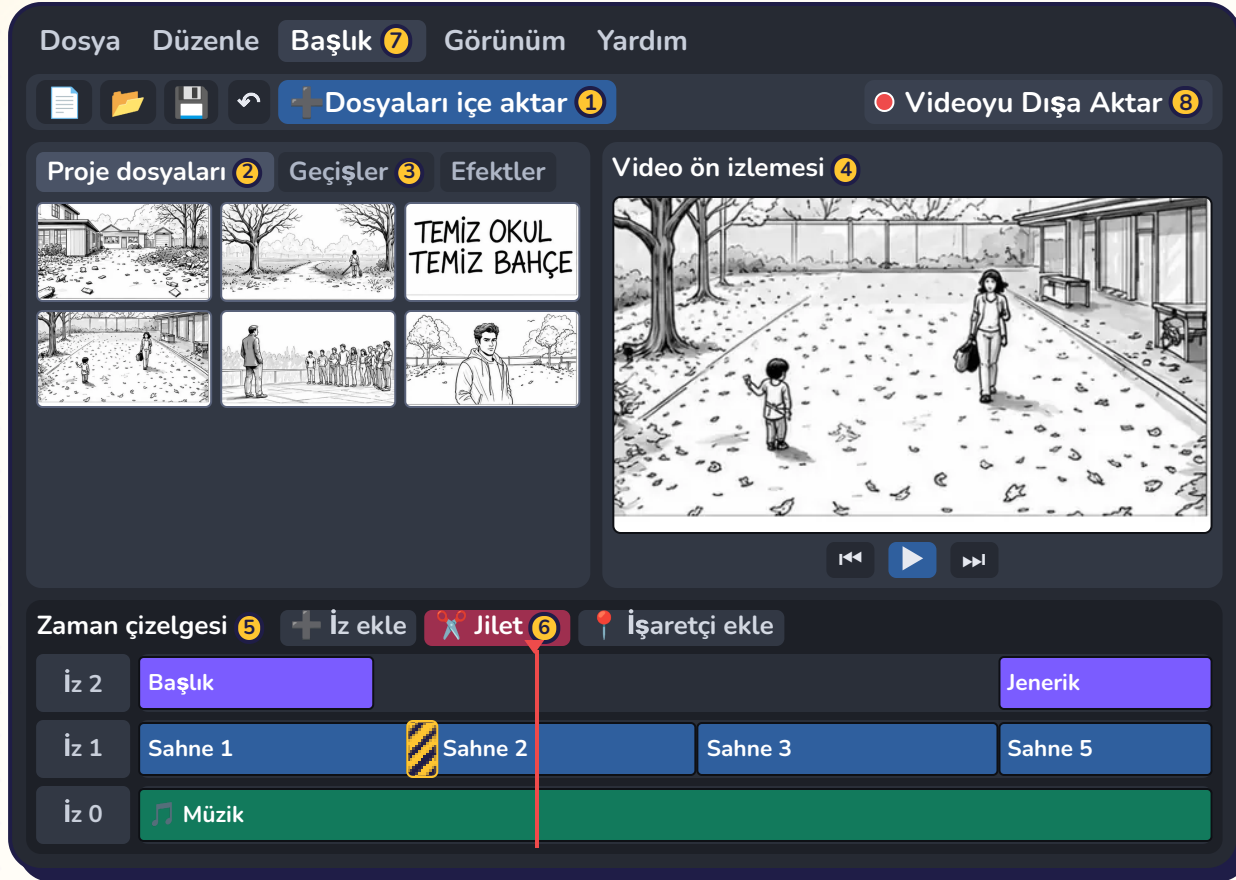

Hızlı mı?

Amacıma uygun mu?

OpenShot'u tanıyalım

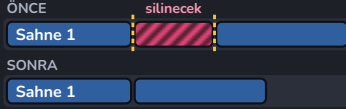
FREE Ücretsiz ve açık kaynak
Windows · macOS · Linux
openshot.org

TEMEL İŞLEMLER

Videoyu nasıl düzenleriz?

Kesme

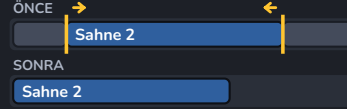

Ortadaki istemediğimiz bölümü çıkarırız.

OpenShot'ta: Jilet ile iki yerden böl, aradaki parçayı sil.

Kırpma

Klibin başındaki ya da sonundaki fazlalığı atarız.

OpenShot'ta: klibin kenarını içeri doğru sürükleyiz.

Geçiş

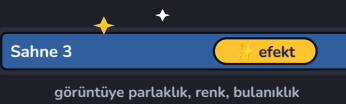

İki sahne yumuşakça birbirine bağlanır.

OpenShot'ta: Geçişler sekmesinden iki klibin arasına sürükleyiz.

Efekt

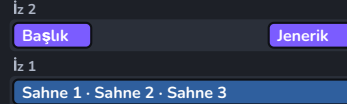

Görüntüye parlaklık, bulanıklık gibi etkiler ekleriz.

OpenShot'ta: Efektler sekmesinden klibin üzerine sürükleyiz.

Başlık ve jenerik

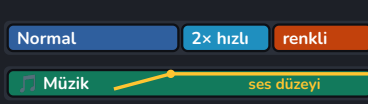

Başta videonun adını, sona emeği geçenleri yazarız.

OpenShot'ta: Başlık menüsünden şablon seçeriz.

Hız, renk ve ses

Hızı, renk tonunu ve ses dengesini değiştiririz.

OpenShot'ta: klibe sağ tıkla, Süre ya da Ses düzeyi'ni seçeriz.

KAYDETME VE DOSYA UZANTILARI

Videoyu dışa aktar

.mp4

En yaygın biçimdir. Telefon, tablet ve bilgisayarların çoğunda açılır; YouTube ve Instagram gibi sitelerde iyi sonuç verir.

 İnternette paylaşmak için

.avi

Microsoft geliştirmiştir. Kalitesi yüksektir ama dosya boyutu büyüktür. Televizyonda izlemeye de uygundur.

 Bilgisayar ve televizyon için

.wmv

Microsoft, Windows Media Player için geliştirmiştir. Kalitesi iyi, boyutu büyüktür. Apple cihazlarında açmak için ek program gerekebilir.

 Windows bilgisayarlar için

.mov

Apple geliştirmiştir. Kalitesi yüksek, boyutu büyüktür. Apple cihazlarında kolayca açılır.

 Apple cihazları için

.mkv

Bir dosyada birden çok ses ve altyazı taşıyabilir. Bazı cihaz ve programlar açamayabilir.

 Film ve dizi arşivi için

Videoyu Dışa Aktar

Dosya Adı:

Klasör yolu:

Hedef:

Kalite:

 Kalite arttıkça dosya boyutu da artar.

Düşük Orta Yüksek

YAPAY ZEKÂ VE ETİK

Yapay zekâ ile video: dikkat!

Yapay zekâ neler yapabilir?

Sahne geçişlerini otomatik ekler

Konuşmaları altyazıya çevirir

Renkleri düzeltir

Hız ve kolaylık

Kontrol eksikliği ve etik riskler

İzin al

Arkadaşının görüntüsünü izni olmadan videoya eklemeyiz.

Telifi sorgula

Başkasının videosundan izinsiz kesit almayız; müziğin telifine bakarız.

Deepfake'e dikkat

Yapay zekâ, hiç yaşanmamış görüntüler üretebilir. İzlediğimiz her video gerçek olmayabilir.

Bir kişinin görüntüsünü izinsiz kullanmak doğru mudur?

Yapay zekâ ile oluşturulan bir video sizi yanıltabilir mi?

● ETKİNLİK ZAMANI

Şimdi sıra sende!

Etkinlik 1 · Senaryo Kurucu

Problem seç, unsurları belirle ve sahnelerle senaryo panonu kur.

Etkinlik 2 · Zaman Çizelgesi Kurgu Masası

Klipleri izlere yerleştir; kes, kırp, geçiş, başlık ve jenerik ekle.

Etkinlik 3 · Video Jürisi

İki kurguyu izle, ölçütlerle puanla ve daha iyisini seç.

Etkinlik 4 · Gerçek mi, Yapay Zekâ mı?

Video paylaşıırken karşılaşılan durumlarda doğru kararı ver.

Oyun · Kurgu Ustası Yarış

Piksel, donanım, işlem, araç, uzantı ve etik sorularını hızlı cevapla.

• ÖZET

Bu derste öğrendiklerimiz

- ✓ **Video**; ses, görüntü ve yazıdan oluşan hareketli bir medyadır. Görüntü **piksellerden** oluşur; çözünürlük arttıkça kalite artar.
- ✓ Video dosyası 5 adımda hazırlanır: **problem → unsurlar → senaryo panosu → canlandır ve çek → düzenle, kaydet, değerlendir.**
- ✓ Video düzenleme programında **zaman çizelgesi** üzerinde keser, kırpar; **geçiş, efekt, başlık ve jenerik** ekleriz.
- ✓ Videoyu **.mp4, .avi, .wmv, .mov, .mkv** gibi biçimlerde dışa aktarırız; kalite arttıkça dosya boyutu artar.
- ✓ Görüntü için **izin alır, telifi sorgular, deepfake'e** karşı dikkatli oluruz.

Sıra sende: Gıda israfı, enerji tasarrufu, doğa sevgisi ya da belirli gün ve haftalar için kısa bir video hazırla.

Kaynak: MEB (2025). Bilişim Teknolojileri ve Yazılım 6 Öğretmenler için Kılavuz · Kılavuz materyalleri: Görsel 4: Video Nedir? İnfografik Afiş, Görsel 5: Donanım Malzemeleri, Görsel 7: Video Dosyası Örnek Senaryo Panosu · OpenShot: openshot.org